

Vedtak etter smittevernloven § 4-1

Vedtak fra kommuneoverlegen i Aure kommune 20.03.2020

Kommuneoverlegen i Aure kommune fatter følgende vedtak:

«For å stoppe spredning av Covid-19 og bidra til å opprettholde nødvendige helse- og omsorgstjenester gjør kommuneoverlegen onsdag 18.03.2020 følgende vedtak, etter smittevernloven § 4-1:

- 1) Maks 5 barn eller unge per gruppe i skole eller barnehage.*
- 2) Maks 10 personer ved møter eller arrangement/sammenkomster. Dette gjelder både for det offentlige og i private sammenhenger.*
- 3) Gravferd: maks 15 personer*

Vedtaket trer i kraft onsdag 20.03.2020, og gjelder inntil vedtaket oppheves

Begrunnelse for vedtaket

Covid-19 er erklært som et alvorlig utbrudd av allmennfaglig smittsom sykdom som kan få alvorlige helsekonsekvenser for mange mennesker. Sykdommen er også erklært som en pandemi og en alvorlig hendelse av betydning for internasjonal folkehelse av Verdens helseorganisasjon. Covid-19 epidemien har i dag ulik utbredelse i Norge.

Helsedirektoratet vurderte 10.03.2020 at spredningen har gått over i en ny fase hvor en ikke har klart å identifisere smittetekjeden for alle som blir syke. Dette innebærer at alle nye smittetilfeller ikke lenger kan spores tilbake til utlandet. Som angitt tidligere har Folkehelseinstituttet angitt at epidemien på nasjonalt nivå har gått over i fase 2.

Jeg anser vedtaket nødvendig både for å beskytte sårbare grupper og for å opprettholde nødvendig kapasitet i helsetjenesten. Som FHI har fastslått selv en liten nedgang i reproduksjonstallet («antall personer en smittet person smitter»), vil ha stor betydning for epidemiens størrelse og varighet.

Vedtaket er derfor etter min vurdering forholdsmessig og tjenlig ut fra en helhetsvurdering. Vedtaket sørger for at barn og unge kan gå i skole og barnehagen, og at nødvendige arrangement kan avvikles, med minst mulig fare for smittespredning. Kommuneoverlegen vurderer at vedtaket med angitte smitteverntiltak har en medisinskfaglig begrunnelse, er nødvendig av hensyn til smittevernet i kommunen. Dette for i så stor grad som mulig opprettholde tilstrekkelig smittevernskapasitet i kommunen.

Etter min vurdering vil den samfunnsmessige nytten ved vedtaket overstige den belastning og ulempe for de vedtaket gjelder. Frivillig medvirkning er vektlagt i vurderingen.

Jeg vil påpeke at smittevernloven § 4-1 tredje ledd som lyder:

«Har kommunestyret eller Helsedirektoratet truffet vedtak om tiltak etter første eller andre ledd som den ansvarlige ikke retter seg etter, kan kommunestyret sørge for at tiltakene blir satt i verk. Kommunestyret kan sørge for iverksetting av tiltakene også dersom den ansvarliges holdning eller atferd kan medføre at iverksettingen blir forsinket, eller dersom det er uvisst hvem som er den

ansvarlige. Tiltakene gjennomføres for den ansvarliges regning, kommunen hefter for kravet om vederlag.»

Avslutningsvis vil jeg også understreke at smittevernloven § 8-1 angir at forsettlig eller uaktsom overtredelse av vedtak gitt med hjemmel i loven kan straffes med bot eller fengsel inntil 2 år. Dersom overtredelsen fører til tap av menneskeliv eller betydelig skade på kropp eller helse som følge, er straffen bot eller fengsel inntil 4 år. Aure kommune vil anmelde overtredelser av vedtaket.

Rettslig grunnlag - vedtak etter smittevernloven § 4-1

Av smittevernloven § 4-1 første og femte ledd framgår det:

«Når det er nødvendig for å forebygge en allmennfarlig smittsom sykdom eller for å motvirke at den blir overført, kan kommunestyret vedta

a) forbud mot møter og sammenkomster eller påbud om andre begrensninger i den sosiale omgangen overalt der mennesker er samlet,

b) stenging av virksomheter som samler flere mennesker, f.eks. barnehager, skoler, svømmehaller, flyplasser, butikker, hoteller eller andre bedrifter og arbeidsplasser – eller begrensninger i aktiviteter der,

c) stans eller begrensninger i kommunikasjoner,

d) isolering av personer i geografisk avgrensede områder eller andre begrensninger i deres bevegelsesfrihet i opptil sju dager om gangen,

e) pålegg til private eller offentlige om rengjøring, desinfeksjon eller destruksjon av gjenstander eller lokaler. Pålegget kan også gå ut på avliving av selskapsdyr, utrydding av rotter og andre skadedyr, avlusing eller annen smittesanering.»

Grunnleggende krav ved iverksetting av tiltak etter § 4-1 fremgår av smittevernloven § 1-5 hvor det fremgår:

«Smitteverntiltak etter loven skal være basert på en klar medisinskfaglig begrunnelse, være nødvendig av hensyn til smittevernet og fremstå tjenlig etter en helhetsvurdering. Ved iverksettelse av smitteverntiltak skal det legges vekt på frivillig medvirkning fra den eller de tiltaket gjelder.

Tvangstiltak kan ikke brukes når det etter sakens art og forholdene ellers vil være et uforholdsmessig inngrep.»

I Aure kommune er kommuneoverlegen delegert myndighet til å fatte vedtak etter smittevernloven § 4-1 første ledd.

Det vises også til Helse- og omsorgsdepartementets vedtak av 13.03.2020 om forskrift om karantene mv. etter reiser utenfor Norden.

Status per 18.03.2020

I Aure kommune er smittepresset trolig fortsatt lavt, vi har ingen kjente smittetilfeller. Men det er flere påviste tilfeller i nære kommuner i Trøndelag og Møre og Romsdal. En smittet person kan ha alt fra lette luftveisplager til betydelig behov for behandling og hjelp fra helsetjenesten.

Kommuneoverlegen ser det som avgjørende å redusere smittepresset. Kommunen generelt og helse og omsorgstjenesten spesielt har begrenset kapasitet.

I mange kommuner påvises det nå smitte av koronavirus (covid-19) uten at dette er mulig å smittespore tilbake til en kilde. Dette er bekymringsverdig.

Epidemiens forløp er av det europeiske smitteverninstituttet (ECDC) delt inn i fem faser.

Fase 1 beskrives på følgende måte:

«Enkelte importtilfeller og smitte i ett eller to ledd fra dem, men så å si alle tilfeller lar seg spore tilbake til kjent smittetilfelle i Norge eller eksponering i utlandet.»

Fase 2 beskrives på følgende måte:

«Stadig flere importtilfeller, men de fleste nye tilfellene er smittet i Norge, og det finnes flere klynger med minst tre ledd av innenlands smitte, mens andre deler av landet ennå ikke er affisert.»

Folkehelseinstituttet (FHI) har vurdert at vi på nasjonalt nivå har gått over i fase 2. Per 18.03.2020 er det totalt 1423 personer som var rapportert smittet med covid-19.

Basert på den informasjonen jeg imidlertid har tilgjengelig per i dag er det min vurdering at vi i Aure kommune fortsatt er i fase 1.

Som kommuneoverlege er det også min klare oppfatning at vi som kommune må gjøre *alle* nødvendige tiltak for å begrense smittespredningen. Vi må gjøre vårt ytterste for å kartlegge nye tilfeller av smittede for å forhindre spredning i lokalsamfunnet.

Smittevernstrategi

Folkehelseinstituttet skriver i sin risikovurdering av 12.03.2020 at erfaringene fra andre land tyder på at det er mulig å påvirke epidemiens gang gjennom flere «godt gjennomførte tiltak i kombinasjon». Det angis at «selv en liten nedgang i reproduksjonstallet, vil ha stor betydning for epidemiens størrelse og varighet».

Tiltak mot epidemiens spredning tar sikte på å bringe det effektive reproduksjonstallet under 1. Da gir hver pasient i gjennomsnitt opphav til færre en én ny pasient. Dermed dør epidemien ut.

I fase 1 (og 2) er målet å utsette starten av epidemien lengst mulig. Aktuelle tiltak er da:

- God hygiene i befolkningen (tiltak 1)
- Tidlig oppdaging og isolering av smittede (tiltak 2)
- Oppfølging av eksponerte (tiltak 3)
- *Færre som samler seg i grupper (tiltak 4)*
- *Færre reisende (tiltak 5)*

Hva gjelder tiltak 1 om hygiene i befolkningen er dette understreket både nasjonalt og lokalt. Det er i Aure kommune «distribuert» informasjonsmateriell i «alle kanaler», herunder på nettsider, i media, oppslag og gjennom direkte oppfordringer.

Tiltak 2 gjelder tidlig oppdaging og isolering av smittede personer. Arbeidet med prøvetaking er organisert og i gang. Ved påvisning av positive prøver vil aktuelle personer umiddelbart bli orientert og isolert.

Tiltak 3 innebærer oppfølging av eksponerte, dvs. smitteoppsporing. Aure kommune har prosedyre rettet mot smitteoppsporinger basert på prøvesvar. Det er min vurdering at vi i det videre vil drive intensiv smitteoppsporing så lenge det anses mulig og hensiktsmessig.

Tiltak 4 sikter på et færrest mulig samler seg i grupper. Hensikten med tiltak 4 er å redusere faren for å bli smittet, men også for å begrense antall personer som blir smittet om det skulle oppstå smitte.

Tiltak 5 går på å begrense reise både innenfor og utenfra kommune særlig fra epidemiske områder. Hensikten med tiltak 5 (som beskrevet overfor) er å redusere spredning av smitte av personer i kommune, eller av personer som kommer fra områder med vedvarende smitte.

Utdyping av «tiltak 4 og 5

Flere tiltak er allerede gjennomført i kommunen med grunnlag i Helsedirektoratets vedtak datert 12.03.2020 med bl.a. stenging av skole og barnehager

Tiltak 4, og dermed til dels sammenhengende tiltak 5 har som tidligere omtalt som mål å redusere faren for smitte utover det som Helsedirektoratet har vedtatt og det kommunen har gjennomført. Smittefaren reduseres ved at færre møter i grupper og dermed færre reiser.

Det er min vurdering at vi i Aure kommune nå må fokusere på dette tiltaket, mens vi lokalt fortsatt er i fase 1.

Med hilsen

Jacob Herman Romijn

Kommuneoverlege Aure kommune

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Kopi til: